

N:o 72.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 17 Maj 1874.

— — — Andra Kammaren den 17 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, i fråga om inskränkning i rättigheten att till förtäring på stället försälja vin och malt-drycker.

(Lag-Utskottets utlåtande N:o 30.)

S. A. K.

Uti nådig proposition den 6 nästlidne Mars har Eders Kongl. Maj:t, med tillkännagifvande att Eders Kongl. Maj:t ansett, att i tillämnad ny lagstiftning angående villkoren för försäljning, till förtäring på stället, af vin, maltdrycker, kaffe, thé och andra icke spirituösa drycker borde inflyta bestämmelser af innehåll och syftning, som propositionen närmare utvisar, påkallat Riksdagens underdåniga yttrande i ämnet; och får Riksdagen i sådant afseende anföra följande:

Enligt Eders Kongl. Maj:ts berörda nådiga proposition skulle, i fråga om rättighet att annorledes än vid måltider till spisande gäster tillhandahålla allmänheten vin och maltdrycker till förtäring på stället, det uteslutande bero på kommunalstämma å landet och i stad på stadsfullmäktige eller allmän rådstuga att bestämma, huruvida dylik rättighet må inom kommunens område utöfvas, samt, derest sådant medgifves, huru många försäljningsställen få finnas. Med afseende å kommunalnämnds och magistrats uppgift att hvar inom sitt område vaka öfver allmänna ordningens och sedlighetens upprätthållande, samt med hänsyn till den närmare kannedom om förhållandena inom kommunen, som dessa myndigheter måste ega, anser Riksdagen att deras yttrande bör inhämtas och gälla lika mycket i detta fall, som då fråga är om rättighet

att idka minuthandel med eller utan utskänkning af bränvin. En särskild anledning härtill förefinnes, i synnerhet hvad landsbygden angår, i den omständighet, att inom vissa kommuner ordnandet af ifrågavarande angelägenhet kunde blifva helt och hållet beroende af åsigterna hos en enda medlem af kommunen eller hos ett ringa fåtal, hvars uppfattning tilläfsventyrs ginge alltför långt i den ena eller andra riktningen. Lämpligt synes därför vara, att den tillämnade nya författningen härutinnan affattas i hufvudsaklig öfverensstämmelse med motsvarande föreskrifter i Kongl. Förordningen angående villkoren för försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker den 26 Augusti 1873, samt att således stadgas: att det skall ankomma på både kommunalstämma och kommunalnämnd å landet samt i stad på både magistrat och stadsfullmäktige eller allmän rådstuga att afgifva yttrande, huruvida rättighet af ifrågavarande beskaffenhet må inom kommunens område utöfvas, äfvensom, derest sådant för en tid af högst tre år hvarje gång medgifves, föreslå antalet af försäljningsställena och utsätta de trakter, hvarinom dessa försäljningsställen må finnas; att, derest omförmälda myndigheter sammanstående afstyrkt inrättande af dylik försäljning, frågan skall anses förfallen; men att, i fall begge eller endera yttrat sig tillstyrkande, ärendet skall öfverlemnas till Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, som derefter fattar sitt beslut i ämnet, dock med iakttagande att försäljningsstälernas antal ej må bestämmas högre än det, hvarom myndigheterna inom kommunen varit ense.

Beträffande den af Eders Kongl. Maj:t ifrågasatta bestämmelsen, "att om vin eller maldrycker, köpta hos den, som idkar handel med dylika drycker utan att vara berättigad dem till förtäring på stället afyttra, förtäras utom hus i närheten af försäljningsstället å område, hvaröfver han eger förfoga, försäljaren skall, der han ej gitter visa, att sådant skett emot hans vilja, straffas såsom för olaga utskänkning af sådana drycker", så torde en så beskaffad bevisningsskyldighet å den tilltalades sida icke öfverensstämma med de i vår rättegångsordning i allmänhet antagna grundsatser. Det vill dessutom synas oegentligt, att den tilltalade i detta fall skulle, med hänseende till bevisningsskyldigheten, komma i en sämre ställning, än förhållandet varit, om åtalet afsett olofflig bränvinsutskänkning. Riksdagen anser därför, att orden "der han ej gitter visa, att sådant skett emot hans vilja" böra utbytas emot dessa: "om det sker med hans vetskap"; och torde de i samma punkt förekommande orden "utom hus" lämpligen kunna utgå, såsom obehöfliga och möjligen ledande till misstyding. Derjemte och då föreslagna stadgandet, vare sig det bibehålles oförändradt eller undergår den nu ifrågaställda förändringen, ej torde lemna tillräckliga garantier till förebyggande af lagens kringgående, har det synts Riksdagen lämpligt, att de i 3 § af Kongl. förordningen den 7 December 1866, angående villkoren för försäljning, till förtäring på stället, af vin,

öl, kaffe och andra icke spirituösa drycker, meddelade föreskrifter om rättighet för kommunalnämnd eller magistrat att i vissa fall förbjuda rörelsens bedrivande gjordes tillämpliga äfven på den, som endast till afhemtning håller vin och maldrycker till salu.

Såsom ett ytterligare tillägg till hvad Eders Kongl. Maj:t föreslagit borde, enligt Riksdagens åsigt, i den nya författningen, i likhet med hvad åberopade Kongl. förordningen angående villkoren för försäljning af bränvin m. m. innehåller, införas ett stadgande derom, att husbonde ansvarar för förbrytelse, som, med hans vetskap, emot författningen begås af hans hustru, husfolk eller i hans arbete antagen person, liksom vore förbrytelsen af husbonden sjelf gjord.

Riksdagen, som i anseende till Kamrarnes skiljaktiga åsichter i afseende å föreslagna bestämmelsen angående behörighet att utom hus i mindre omfattning försälja maldrycker, icke är i tillfälle att härutinnan sig yttra, har vid granskning af Eders Kongl. Maj:ts förevarande nådiga framställning i öfrigt icke funnit anledning till någon annan anmärkning än som innefattas i det redan anförda, i öfverensstämmelse hvarmed Riksdagen får i underdånighet hemställa.

a) att, beträffande rättighet att annorledes än vid måltider till spisande gäster tillhandahålla allmänheten vin och maldrycker till förtäring på stället, fråga huruvida sådan rättighet må inom kommunens område utöfvas, så ock huru många försäljningsställen få finnas, skall, på sätt här ofvan blifvit anfördt, behandlas och afgöras i hufvudsaklig öfverensstämmelse med motsvarande föreskrifter i nu gällande författning angående villkoren för försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker;

b) att ofvan anmärkta uttryck: "der han ej gittar visa, att sådant skett emot hans vilja" måtte utbytas emot detta: "om det sker med hans vetskap", äfvensom orden "utom hus" borttagas;

c) att de i 3 § af Kongl. Förordningen den 7 December 1866 meddelade föreskrifter angående rättighet för kommunalnämnd eller magistrat att i vissa fall förbjuda rörelsens fortsatta bedrivande måtte göras tillämpliga äfven på den, som endast till afhemtning håller vin och maldrycker till salu; och

d) att stadgande måtte meddelas derom, att husbonde skall ansvara för förbrytelse, som, med hans vetskap, emot författningen begås af hans hustru, husfolk eller i hans arbete antagen person, likasom vore förbrytelsen af husbonden sjelf gjord.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 17 Maj 1874.